

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพปัจจุบันของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในชุมชนไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง 2) ศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง โดยผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าจนถึงผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง จำนวน 18 คน ผู้นำชุมชนไหล่หิน จำนวน 30 คน และสมาชิกชมรมการท่องเที่ยว ชุมชนไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน รวมประชากรในการวิจัยทั้งสิ้น 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2551 ถึงเดือนมีนาคม 2552 และวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าจนถึงผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลไหล่หิน ผู้นำชุมชนไหล่หิน และ สมาชิกชมรมการท่องเที่ยว ชุมชนไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าจนถึงผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลไหล่หิน มากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 37-46 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีรายได้อยู่ในช่วง 7,001 - 8,000 บาท ต่อเดือน และส่วนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่สอง ผู้นำชุมชนตำบลไหล่หิน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มากกว่าครึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 47-56 ปี เกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรส เกือบครึ่งจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. มากกว่าครึ่งประกอบอาชีพส่วนตัว และส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 6,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มสุดท้ายในส่วนกลุ่มสมาชิกชมรมการท่องเที่ยวชุมชนไหล่หิน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 51.5 ปี และมีสถานภาพสมรส โดยหนึ่งในสามจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากกว่าครึ่งประกอบอาชีพส่วนตัว และส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 6,000 บาทต่อเดือน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบันของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพบว่าชุมชนไหล่หินมีสถานภาพที่สามารถจะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเข้าถึงหมู่บ้าน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งชุมชนไหล่หินมีสถานภาพที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างรายได้ ให้แก่ชุมชนและเพื่อเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักรวมถึงส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จัก รักและหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามองค์ประกอบที่มีส่วนร่วม ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดการพื้นที่ องค์ประกอบด้านการจัดการ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมพบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ที่คนในชุมชนจะร่วมมือร่วมใจ ผลักดันการท่องเที่ยวของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป เพื่อสร้างอาชีพและสร้างรายได้ แก่ชุมชนในท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ดูแลชุมชนให้เป็นไปตามระบบการจัดการที่ดีอีกด้วย

The purposes of this study were to investigate: 1) current condition of Laihin community as a source of cultural tourism activities and 2) guidelines for the development of Laihin community management, Kohka district, Lampang province. Respondents in this study consisted of heads and administrators of Laihin Administrative Organization office, 30 Laihin community leaders, and 30 members of Tourism club. A set of questionnaires was used for data collection during January, 2008-March, 2009 and analyzed by using the statistical Package for the Social Sciences program.

Results of the study revealed that the respondents consisted of 3 groups: 1) heads and administrators of Laihin Administrative Organization; Laihin community leaders; 2) and 3) members of Tourism club, Laihin Community, Kohka district, Lampang province. Based on the first group, It was found that the number of male respondents was more than one-half of female, mostly aged between 37-46 years, married, bachelor's degree graduates, and with a monthly income of 7,001-8,000 baht. For the second group, the number of male respondents was more than female. More than one-half of the respondents were 47-56 years and almost all of them were married. Also, almost one-half of them were upper-secondary school graduates (or vocational certificate) More than one-half of the respondents had their own business and most of them had a monthly income of not more than 6,000 baht. For the last group, it was found that most of the respondents were female aged 51.5 years old on average, and married. One-third of the respondents were elementary school graduates. More than one-half of them had their own business with a monthly income of not more than 6,000 baht. With regards to current condition of Laihin community as a source of cultural tourism, was found that this could achieve the goals of sustainable development with the following aspects: attraction, accessibility, and convenience facility.

Based on guidelines for the development of cultural tourism management in terms of participation, it was found that the respondents participated in the following elements: 1) area management; 2) element management; 3) learning process and activities element; and 4) participation element. All of these could help people in Laihin community push community-based cultural tourism towards sustainable development. Meanwhile, they also earned a supplementary income from community-based tourism management.